

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในประเทศไทยระดับประถมศึกษา¹

หทัย แซ่เจี๋ย²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ทั้งสิ้น 141 แห่งทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ การจัดการเรียนการสอน ประถมศึกษา ภาษาจีน

¹ งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา งานวิจัยนำเสนอในงานสัมมนา เรื่องการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย จัดโดยศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนโดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2559 ณ ห้องประชุม จุฬภฏ-พันธุ์ทิพย์ อาคารประชาธิปไตย-ราไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. บทนำ

ปัจจุบันบทบาทของจีนในสังคมโลกมีความสำคัญอย่างยิ่ง ประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เนื่องจากประเทศจีนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง และกำลังจะก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจรายใหม่ของโลก ด้วยเหตุนี้ นานาประเทศจึงหันมาให้ความสำคัญและเรียนภาษาจีนมากขึ้น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนจีน โดยเฉพาะในสังคมไทยได้เกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนมากขึ้น

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 รองจากภาษาอังกฤษ และได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2557 เพื่อมุ่งเน้น ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ สามารถใช้ทักษะภาษาจีนด้านการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ได้ระบุให้โรงเรียนจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ซึ่งหากโรงเรียนใดมีความพร้อมด้านภาษาจีนจึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้³ จากนโยบายฯ ดังกล่าว พบว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา นั้นประสบกับปัญหาและอุปสรรคนานัปการที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาในหลายด้าน ส่งผลให้

³ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน ประกาศ ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2557

ประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จในการผลิตผู้เรียนด้านภาษาจีนที่มีความรู้และทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนในระดับที่ใช้งานได้จริง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.1.3 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1.2.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยยังขาดระบบการพัฒนาดังต่อไปนี้

1.2.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยยังขาดความเชื่อมโยงทั้งระหว่างชั้นปีในระดับประถมและกับระดับมัธยมศึกษา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยสำรวจโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดตัวแทนแต่ละภูมิภาค รวมทั้งโรงเรียนตัวแทนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.3.2 สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

1.4 วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา โดยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ประกอบกับสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้

1.4.1 การศึกษาข้อมูล

ศึกษาทบทวนข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีน นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนในระบบต่างๆ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีนพื้นฐานต่อเนื่อง 12 ปี (ป.1- ป.6) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

1.4.2 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับประถมศึกษา” มีการพิจารณาโครงสร้างและคำถามร่วมกันกับคณะผู้วิจัยในทุกระดับ เพื่อตรวจสอบ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยแล้วจึงจัดทำ

แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ของ
สถานศึกษา และปีที่เริ่มเปิดสอนภาษาจีน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ระดับประถมศึกษา มีทั้งคำถามแบบเลือกตอบข้อเดียว เลือกตอบ
หลายข้อ และแบบเติมข้อมูลอื่นๆ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนระดับประถมศึกษา ส่วนนี้เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า
แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ให้ผู้ตอบแบบสอบ
ถามเขียนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้

แบบสอบถามในตอนๆที่ 2-4 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่
การบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และ
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

1.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
เป็นหลัก

ด้านแบบสอบถาม ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่สอน
ภาษาจีนในระดับประถมศึกษาทั่วภูมิภาคทั้งหมด 314 แห่งมีโรงเรียน
ที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 141 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.90 ของ
โรงเรียนทั้งหมดที่ส่งแบบสอบถาม ในจำนวนนี้แบ่งเป็นโรงเรียนใน

สังกัด สพฐ. 17 แห่ง โรงเรียนสอนภาษาจีน 50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง และโรงเรียนในสังกัด กทม. 25 แห่ง

ด้านการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทั้งแบบพบหน้าและผ่านโทรศัพท์กับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หรือครูผู้สอนของโรงเรียน 18 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 141 ชุดที่ได้ แล้วนำข้อมูลมาจำแนก เรียบเรียง แปลค่า แล้ววิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) นำข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษามาจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่

(2) นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้ง 6 ด้านมาเรียบเรียงด้วยวิธีทางสถิติ หาค่าร้อยละ

(3) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาหาค่าเฉลี่ย แปลค่าโดยแบ่งความรุนแรงของปัญหาเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิกเคอร์ต (Likert Scale)⁴ และคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) เพื่อเปรียบเทียบการกระจายตัวของข้อมูลระหว่างโรงเรียนแต่ละกลุ่ม

(4) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาจำแนกประเภทและแจกแจงความถี่

⁴ แบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551)

(5) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมา วิเคราะห์ควบคู่กับความเป็นมาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในประเทศไทย สภาพปัจจุบัน และนโยบายของรัฐเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคต

2.การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

บทนี้จะเป็นการรายงานผลการสำรวจสภาพปัจจุบันและ ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา โดย แบ่งเป็นทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น การสำรวจในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่โรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในประเทศไทยส่งกลับมา จำนวนทั้งหมด 141 แห่ง จาก 314 แห่งที่ส่งแบบสอบถามไปให้ คิดเป็นร้อยละ 44.90 โดยแบ่งเป็น

(1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 17 แห่งจากจำนวนโรงเรียนที่ส่งสำรวจ 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.22

(2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน (สช.) โดยแบ่งเป็น

- โรงเรียนสอนภาษาจีน (โรงเรียนจีน) จำนวน 50 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 91 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.95

- โรงเรียนเอกชน จำนวน 49 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 137 แห่งคิดเป็นร้อยละ 35.77

(3) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

(กทม.) จำนวน 25 แห่ง จากจำนวนที่สำรวจ 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50

ในจำนวนโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม สามารถจำแนกตามประเภทของโรงเรียนดังนี้

ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศที่ตอบแบบสอบถาม

สังกัด	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา (แห่ง)		
	ส่งแบบสอบถาม	ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
รร. สพฐ.	36	17	(47.22)
สช. โรงเรียนสอนภาษาจีน	91	50	(54.95)
สช. โรงเรียนเอกชน	137	49	(35.77)
รร.กทม.	50	25	(50.00)
รวมทั้งหมด	314	141	(44.90)

นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแล้ว ผู้วิจัยยังได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ทั้งพบหน้าและผ่านทางโทรศัพท์กับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หรือครูผู้สอนของโรงเรียน 18 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบให้การวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1 การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน

สถานศึกษาแต่ละประเภทส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตามวงจร PDCA (วงจรการบริหารงานคุณภาพ)⁵ ครอบคลุมด้าน ส่วนใหญ่ได้นำนโยบายของสถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสถานการณ์ ปัจจุบัน มีการมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากแบบสอบถาม โรงเรียนในทุกประเภทต่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้นการบริหารจัดการยังไม่ใช่ปัญหาที่เด่นชัด แต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่ง ขาดระบบและการประสานงานในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

สถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นวิชาหลักคือ วิชาภาษาจีน จัดวิชาสนทนาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม มีการจัดแข่งขันทักษะภาษาจีนเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร/แผนการเรียน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชนมี

⁵ แนวคิดทฤษฎี Deming Cycle, P:Planการวางแผน, D:Do การทำ, C:Check การตรวจสอบ, A:Act การแก้ไข (อ้างอิงถึงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545, หน้า 98-99)

⁶ มีทั้งหมด 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.1 จากการสำรวจทั้งหมด 141 สถานศึกษา

การจัดเวลาเรียนภาษาจีน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนสอนภาษาจีน 5-7 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่มีจำนวน 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ในแต่ละระดับชั้นจัดได้น้อยเกินไปสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดแล้ว จะพบว่าผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มาใช้อ้างอิงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าหลักสูตรที่แต่ละโรงเรียนจัดทำขึ้นมานั้นมีความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางไม่สมบูรณ์และชัดเจนพอ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียนและไม่มีความต่อเนื่องกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. พบปัญหาสาระการเรียนรู้มากและยากเกินไป เวลาเรียนไม่พอ โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนเพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยอิงหลักสูตรแกนกลางฯ และให้ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 และใน 1 คาบต่อสัปดาห์นี้จะเน้นการสนทนาภาษาจีนเป็นหลัก ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่าหนังสือและตำราที่เลือกใช้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ นำมามาตรฐาน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาประยุกต์ใช้ได้ยาก เนื่องจากมาตรฐานตัวชี้วัดง่ายเกินไปไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บางโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอิงหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยประยุกต์มาจากสาระ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แต่ก็มีบางโรงเรียนประสบปัญหา ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษาและนักเรียน บางแห่งที่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำ หลักสูตรภาษาจีนจะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาใน หนังสือเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนด

ในด้านเกณฑ์การวัดระดับความรู้ภาษาจีน โรงเรียนทุก ประเภทส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเอง หรือใช้ มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัด ระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียน ทั้งนี้ยังพบว่าโรงเรียนบางส่วนใช้ เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT หรือ HSK ระดับสากลมาเป็น เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับประถมด้วย⁷

2.3 สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

การเลือกใช้สื่อการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทมีความ หลากหลาย และแตกต่างกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ.และโรงเรียน เอกชน ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》ซึ่งสพฐ. กับ Higher Education Press (HEP) ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยแบบ เรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย เนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

⁷ จำนวนโรงเรียนที่ใช้เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT หรือ HSK คือ โรงเรียนในสังกัด สพฐ.1 แห่ง, โรงเรียนสอนภาษาจีน 18 แห่ง, โรงเรียนเอกชน 8 แห่ง รวมทั้งหมด 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.1 จากการสำรวจทั้งหมด 141 สถานศึกษา

ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีนของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจี้หนาน คือหนังสือ Hanyu 《汉语》 เป็นหลัก และ Zhongwen 《中文》 เป็นแบบเรียนในวิชาเสริม ซึ่งแบบเรียนชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋าน เป็นแบบเรียนแจกฟรีให้กับโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยหนังสือเรียนไม่ได้แปลความหมายเป็นภาษาไทย จึงมีเนื้อหายากต่อการทำความเข้าใจ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน หนังสือจีนประยุกต์ 《实用汉语》 ซึ่งเรียบเรียงโดยทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (พวป.) และอาจารย์ศิริพร แจ่มมนโวงค์ เป็นแบบเรียนที่สำนักการศึกษา กทม. กำหนดให้โรงเรียนสังกัด กทม. ใช้ แบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดทำหนังสือขึ้นใช้เอง

โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่มีสื่อการเรียนการสอนเสริมที่เพียงพอ และมีหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนน้อยมาก จากการสำรวจปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า โรงเรียนทุกประเภทขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย โรงเรียนบางแห่งสื่อการสอนไม่เพียงพอ นอกจากนี้โรงเรียนสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

เนื่องจากนโยบายด้านภาษาจีนยังไม่มี ความชัดเจน จึงทำให้ไม่มีหลักสูตรด้านภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ทิศทางการเลือกใช้แบบเรียนแตกต่างกันในทุกๆ ด้าน คุณภาพของผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

2.4 ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จากผลการสำรวจสภาพปัจจุบันด้านผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนระดับประถมในประเทศไทยมีทั้งครูชาวไทยและชาวจีน โดยครูชาวจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัคร ที่มาช่วยสอนในประเทศไทยด้วยสองช่องทาง ได้แก่ ช่องทางแรก ผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮันบัน (Hanban)⁸ เพื่อจัดให้ครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศไทย และช่องทางที่สอง โครงการความร่วมมือจัดส่งครูชาวจีนผ่านสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวบัน (Qiaoban)⁹

หากเปรียบเทียบสัดส่วนครูชาวไทยและจีน พบว่ามีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษายังขาดแคลนครูชาวไทย จึงต้องขอความร่วมมือให้รัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ

ครูผู้สอนชาวไทย และชาวจีนในสถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน จากการสำรวจครูผู้สอนภาษาจีนสัญชาติไทย(ครูประจำ) จำนวนทั้งสิ้น 349 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 74.8 และจบสาขาภาษาจีน มีจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 81.2 จบปริญญาโท 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 จบปริญญาเอก 2 คน คิดเป็น

⁸ 汉办 (国家汉语国际推广领导小组办公室 Office of Chinese Language Council International)

⁹ 侨办 (国务院侨办 Overseas Chinese Affairs Office of The State Council)

ร้อยละ 0.57 ส่วนครูผู้สอนสัญชาติจีน 341 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 และจบสาขาภาษาจีน จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 จบปริญญาโท 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ปริญญาเอก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.59

ด้านภาษาที่ใช้ในการเรียนนั้น ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วนครูชาวจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการสอน

ภาระงานสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสอนภาษาจีนโรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด สพฐ.ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงการสอนเฉลี่ย 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม.มีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมง นอกจากนี้ในโรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนครูผู้สอนมากที่สุดประมาณ 10 คนต่อแห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 3 คนต่อแห่ง โรงเรียนเอกชน 2 คนต่อแห่ง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. 1 คนต่อแห่ง

จากการสำรวจปัญหาครูผู้สอนพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากรัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทย สัญญาจ้างระยะเวลา 1 ปี จึงมีการเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องอีกทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ยังขาดประสบการณ์เทคนิคในการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ และครูอาสาสมัครชาวจีนโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษกับผู้สอนชาวไทยและนักเรียนได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นักเรียนก็เรียนไม่รู้เรื่อง

2.5 ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 2-3 ห้อง มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน โรงเรียนบางแห่งมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป คือสูงถึง 40-50 คน และ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนในสังกัด สพฐ.ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก

ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 1-2 ห้อง ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน บางแห่งมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป คือสูงถึงห้องละ 40-50 คนและ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด กทม.ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก และส่วนน้อยจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม

จากการสำรวจปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องนักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีนไม่มากพอ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบางโรงเรียนจัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกับคะแนนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับนำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน ประกอบกับภาษาจีนเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ ยากในการทำความเข้าใจและจดจำ จึงทำให้ผู้เรียนท้อและไม่อยากเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบมากคือพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน เป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

2.6 ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โดยมากเป็นความร่วมมือกับสมาคมครูสอนภาษาจีน ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนในระดับเดียวกัน ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านครูผู้สอน สื่อการสอนและหลักสูตร ส่วนโรงเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับรัฐบาลจีน สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮั่นป๋าน (Hanban) และ สำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋าน (Qiaoban) โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับ ฮั่นป๋าน (Hanban) โรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มีส่วนน้อยร่วมมือกับฮั่นป๋าน (Hanban) โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุน ด้านสื่อการสอน ครูผู้สอน ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนที่ประเทศไทย มอบทุนการศึกษาระยะสั้นและระยะยาวให้ครูผู้สอน

จากการสำรวจปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นพบว่า บางสถานศึกษาขาดงบประมาณที่เพียงพอ จึงทำให้บางครั้งความร่วมมือหรือข่าวสารไม่ทั่วถึง เป็นเหตุให้ขาดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน สถานศึกษาบางแห่งไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้การขาดองค์กรกลางในการ

ประสานก็เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

3 ความคิดเห็นและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา

จากการประมวลสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สามารถสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ด้านบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน รวมถึงด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นได้ดังนี้

3.1 ด้านบริหารจัดการ

(1) กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

(2) ผู้บริหารในแต่ละระดับของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนให้มากขึ้น

(3) ผู้บริหารที่ดูแลงานด้านภาษาจีนควรมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาจีนในภาพรวม เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางและบริหารจัดการด้านภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

(4) ควรจัดให้มีผู้ประสานงานที่มีทักษะความรู้ด้านภาษาจีนในสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(5) ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารและผู้สอน

3.2 ด้านหลักสูตร

(1) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่จัดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเพิ่มเติม ในโรงเรียนที่จัดเป็นวิชาเพิ่มเติมนั้น ผลการเรียนภาษาจีนจะไม่ได้นำไปรวมกับผลการเรียนวิชาอื่นๆ และไม่มีผลต่อการนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาจีน ทั้งนี้ หากกระทรวงศึกษาธิการปรับเปลี่ยนนโยบายให้ภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด จะทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีนมากขึ้น

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตรการเรียนภาษาจีนแกนกลางที่ชัดเจนเหมาะสมกับนักเรียนและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สามารถนำมาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และควรสอดคล้องกับสื่อการสอน พร้อมจัดทำแผนการสอน คู่มือครูที่ชัดเจนและนำไปใช้ได้จริง อีกทั้งควรจัดผู้เชี่ยวชาญมาอบรมวิธีนำหลักสูตรแกนกลางฯ มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนตั้งแต่พื้นฐานและให้ความรู้กับครูชาวจีนอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรภาษาจีน มีการติดตามและตรวจสอบการใช้หลักสูตร หากมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่มีมาตรฐานและชัดเจนขึ้นมาแล้ว จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีทิศทางที่แน่ชัด โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนต่อไปได้

(3) หลังจากมีหลักสูตรแกนกลางด้านภาษาจีนที่ชัดเจนแล้ว ควรจัดให้มีการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนในแต่ละระดับ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสอดคล้องและเป็นไปในทิศทาง

เดียวกัน เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษา เมื่อไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาต้องเรียนเนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจหรือเบื่อหน่ายภาษาจีน

(4) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรเพิ่มชั่วโมงเรียนให้มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อเพิ่มทักษะภาษาจีนให้มากขึ้น

(5) กระทรวงศึกษาธิการควรมีข้อสอบกลางระดับชาติที่สอดคล้องกับแบบเรียนและหลักสูตรแกนกลาง จัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

(6) การประเมินผลควรใช้การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT และ HSK ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานสากลมาเป็นตัวชี้วัดการประเมินผล

3.3 ด้านสื่อการสอน

(1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตร และกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นปีให้ชัดเจน โดยระบุสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

(2) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแบบเรียนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความต่อเนื่อง 12 ปีและเนื้อหาหลากหลาย

(3) ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ให้สถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนได้

(4) เชิญผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านต่างๆ มาร่วมกันจัดทำสื่อการสอน แบบเรียน คู่มือครูอิงตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

(5) ภาครัฐควรสนับสนุนสื่อที่ทันสมัยเพิ่มเติม เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก สื่อที่หลากหลายและทันสมัยจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้หันมาตั้งใจเรียนมากขึ้นได้

(6) โรงเรียนหลายแห่งขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้ทั่วถึง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาจีนของนักเรียนไทย

3.4 ด้านผู้สอน

(1) ควรคัดเลือกครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก่อน และควรพูดภาษาไทยได้บ้าง อีกทั้งต้องทำความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กไทยและวัฒนธรรมไทยให้ดีกว่ามาสอนที่ประเทศไทย

(2) ภาครัฐควรจัดอบรมเชิงเทคนิคด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้สอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศ ไม่ได้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูโดยตรง จึงยังขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนทุนไปอบรมภาษาจีนระยะสั้นที่ประเทศจีนอย่างสม่ำเสมอ

(3) ภาครัฐควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตด้านผู้สอนภาษาจีนให้มากขึ้น ผลิตผู้สอนรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทนครูอาสาสมัครชาวจีนให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ทุนการศึกษาในประเทศไทยหรือประเทศจีนแก่ผู้ที่สนใจที่อยากเป็นครูสอนภาษาจีน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีผู้ที่สนใจมาเป็นครูสอนภาษาจีนมากขึ้น

3.5 ด้านผู้เรียน

(1) ควรให้ผู้สอนสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาจีน และชี้แนะให้ผู้เรียนตระหนักเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีน จัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ เช่น ทำหรือใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัย ง่ายต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ สร้างแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนที่น่าสนใจ นอกจากนี้ การเรียนวิชาภาษาต่างประเทศทุกภาษาควรจัดให้มีจำนวนผู้เรียนต่อห้องไม่มากเกินไป โดยจัดให้ผู้เรียนไม่ควรมากกว่า 30 คน เพื่อให้ผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

(2) เรื่องระดับพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน ควรให้ครูผู้สอนสอนเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล หรือหากมีนักเรียนใหม่จำนวนมากก็ใช้วิธีการจัดแบ่งชั้นเรียนเป็นห้องที่มีพื้นฐานและห้องที่ไม่มีพื้นฐาน การแบ่งชั้นเรียนดังกล่าวจะรวมถึงกลุ่มนักเรียนที่เรียนไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียนด้วย หรือจัดสอนเพิ่มเติมวันเสาร์อาทิตย์ หรือช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน

3.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

(1) ภาครัฐควรสำรวจโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและต้องการความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

(2) รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนที่ขาดความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกและภายใน โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัด กทม. และ โรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

(3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนัก

การศึกษากรุงเทพมหานครควรร่วมมือกันจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อประสานความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านภาษาจีนในทุกๆด้านโดยเป็นการทำงานลักษณะภาคีเครือข่ายซึ่งมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานกลาง หน่วยงานภายในสังกัดโรงเรียนในสังกัด และการประสานความร่วมมือกับการสนับสนุนจากหน่วยงานของประเทศไทย

(4) ควรมีการประสานงานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการทำงานด้านต่างๆร่วมกันโดยเฉพาะศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนกับสมาคมครูสอนภาษาจีนซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในบูรณาการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษาได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดการวิจัย ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์ สำหรับคำแนะนำที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัย

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2551**. หน้า 2
- ประพิน มโนชัยวิบูลย์. (2550). “พัฒนาการของการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย”. **วารสารอักษรศาสตร์** ปีที่ 36
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2550. หน้า 64-82.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2545). **การจัดการคุณภาพ: จาก TQC ถึง
TQM, ISO 9000 และประกันคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : บริษัท
ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการ
อุดมศึกษา. (2553). **ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : หจก.บางกอกบล็อกล
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **เอกสารกระทรวง
ศึกษาธิการ**. 14 กรกฎาคม 2551.
- ศิริชัย พงษ์ชัย. (2551). **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย
คอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551).
**การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-
มัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศรีบุรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์.
- อุทัยวรรณ เฉลิมชัย. (2550). “การส่งเสริมการเรียนการสอน
ภาษาจีน”. **วารสารวิชาการ**. สำนักงานคณะกรรมการศึกษา

ชั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม
- กันยายน 2550. หน้า 7- 11

A Research for Development of Instructional Management System on Chinese for Primary Schools in Thailand

Hathai Sae-jia

ABSTRACT

The objective of this research is to study the instructional management on Chinese for primary school in Thailand. The research was conducted by studying the current situations and problems of instructional management on Chinese for primary school, i.e. management, curriculum, instructional media, instructors, learners, and collaboration with other departments. The sample group in this research consists of 141 education institutes throughout Thailand, all of which offer the course of Chinese for primary school. Thereby, the said institutes include schools under the Office of the Basic Education Commission, Chinese language schools, private schools, and schools under Bangkok Metropolitan Administration. The data were collected by means of questionnaire and interview; and then the data were analyzed in order to find out the guidelines that could develop the instructional

management system on Chinese for primary school in Thailand in a more efficient manner.

Keywords: *instructional management, primary school, Chinese language*